

PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN
WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok V.

Warszawa, wtorek 18 marca 1930 r.

Nr. 64

TREŚĆ: Sprawy polskie: Polska a Niemcy. Sytuacja polityczna w Niemczech. — Sytuacja polityczna w Polsce. — Zagadnienia ogólne: Konferencja londyńska. — Sytuacja międzynarodowa. — Sytuacja polityczna w Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna we Włoszech. — Sytuacja polityczna w Rumunji. — Notatki i informacje: Różne. — Artykuły niewuwzględnione.

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A NIEMCY. SYTUACJA POLITYCZNA W NIEMCZECH.

Ag. Wollfa 15.III. ogłosiła komunikat, zawierający szereg wyjaśnień w sprawie zarzutów niemieckiej prasy opozycyjnej przeciwko traktatowi handlowemu z Polską.

Co się tyczy kontyngentu węglowego, to komunikat oświadcza, że koła miarodajne niemieckie ponownie wskazują, iż wysokość przyznanego Polsce kontyngentu rocznego węgla wynosi nie 350,000 ton, jak to stale utrzymuje prasa opozycyjna, lecz tylko 320,000 ton.

Następnie komunikat zaprzecza twierdzeniu, jakoby Polsce przysługiwać miało w ramach ogólnego kontyngentu rocznego nierogaczyny prawo dowolnego ustalania ilości sztuk, przeznaczonych co miesiąc na wywóz do Niemiec. Kontyngenty miesięczne mogłyby być zmieniane tylko pod tym warunkiem, o ileby strona niemiecka wyraźnie się na to zgodziła. Tak jak sprawa się przedstawia obecnie na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta część kontyngentu rocznego.

Na zarzut, że Polska zastrzegła sobie w traktacie prawo trzymiesięcznego kontyngentu nierogaczyny już po upływie pierwszego kwartału, podczas gdy Niemcy tego prawa nie posiadają komunikat przyznaje, że gdyby rząd domagał się tego prawa, mogłoby to ściągnąć na niego podejrzenie, iż Niemcy zamierzają nie wpuszczać wogóle kontyngentu nierogaczyny polskiej. Traktat przewiduje natomiast dwa wypadki, w których Niemcy mają wyłącznie prawo wypowiedzenia. Dotyczy to kontyngentu węglowego oraz ogólnego prawa wypowiedzenia traktatu. Niemcom przysługuje prawo trzymiesięcznego wypowiedzenia traktatu handlowego, o ile przywóz węgla polskiego wpłynie na obniżenie cen węgla na rynku niemieckim. Ogólne prawo wypowiedzenia będzie zastosowane, jeżeli podatek obrotowy w Polsce wpłynie ujemnie na ceny towarów niemieckich.

Komunikat występuje przeciwko pogłoskom, rozpowszechnianym w prasie niemieckiej, jakoby wiadomość o przyznaniu Polsce rzekomo wielkiego kontyngentu nierogaczyny miała wywołać paniczną wyprzedź nierogaczyny na G. Śląsku niemieckim, obniżając przez to ceny na rynku. Na pogłoski tego rodzaju, oświadcza komunikat, należy odpowiedzieć, że kontyngent nierogaczyny polskiej nie odgrywa na rynkach niemieckich żadnej roli.

W końcu komunikat oznajmia, że polsko - niemiecki traktat handlowy o ile tylko pozwoli na to względy techniczne ogłoszony zostanie w następnym tygodniu jeszcze przed dyskusją na plenum Reichstagu w oficjalnej części Dziennika Ustaw.

Der Jungdeutsche 17.III. (organ zakonu młodoniemieckiego) donosi, że prezydent Hindenburg podpisał umowę likwidacyjną z Polską, poczem zwrócił się z oświadczeniem do mieszkańców wschodnich prowincji Rzeszy.

Der Tag 18.III (i inne pisma niemieckie) podaje list prezydenta Hindenburga do Związku Niemieckich Studentów (Kyffhäuserbund der Vereine D. St.), w którym Hindenburg, w odpowiedzi na wezwanie do odrzucenia planu Younga, czego jakoby domagają się duchy poległych żołnierzy niemieckich pod Langemark wzywa młodzież niemiecką do posłuszeństwa ustawom krajowym i do ofiarności na rzecz ojczyzny, która tylko w ten sposób może z powrotem się podnieść.

Hindenburg podkreśla w końcu, że polegli bohaterzy niemieccy pod Langemark nakładają właśnie na młodzież niemiecką obowiązek poświęcenia wszystkiego dla uwolnienia ziem niemieckich.

The Times 15.III. w koresp. z Warszawy pisze, że gdyby prez. Hindenburg nie był odmówił podpisania umowy likwidacyjnej z Polską, to traktat handlowy polsko - niemiecki, o który toczyły się rokowania

w ciągu 5 lat, byłby już podpisany. Chociaż wahania prez. Hindenburga są uważane przez obie strony jako formalność, rząd polski postanowił trwać przy swej pierwotnej decyzji, a mianowicie, że plenipowenenci polscy podpiszą traktat wówczas, gdy Niemcy dokonają ratyfikacji umowy likwidacyjnej.

The Chicago Daily Tribune 14.III. Koresp. z Berlina, donosząc o odmowie Hindenburga ratyfikowania umowy likwidacyjnej z Polską, zaznacza, że Hindenburg odroczył swą decyzję w celu zbadania prawnej strony kwestji, ażeby przekonać się, że umowa likwidacyjna nie gwałci praw konstytucyjnych obywateli niemieckich. Osobiście Hindenburg jest zdania, że umowa ta jest ofiarą ze strony Niemiec, i że gwałci ona konstytucyjne prawa obywateli niemieckich, i dlatego, by mogła ona stać się ważną, musi być przyjęta przez 2/3 Reichstagu. Curtius oświadczył, iż jest pewien, że umowa nie zahacza o prawa konstytucyjne i że zostanie wkrótce podpisana przez Hindenburga.

Le Quotidien 16.III., omawiając akcję Hindenburga, podnosi, iż Niemcy są jedynym krajem demokratycznym, w którym prezydent potrafił dobrze wykorzystać swe konstytucyjne uprawnienia.

L'Oeuvre 16.III. zamieszcza artykuł, w którym wyraża przekonanie, iż działalność Luthera na stanowisku prezesa Banku Rzeszy przyczyni się do dzieła pacyfikacji. Dziennik przypomina, iż Luther był jednym z najbliższych współpracowników Stresemanna w zakresie polityki Locarna oraz obrońcą planu Dawesa przed Reichstagem.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

KONFERENCJA LONDYŃSKA.

Le Matin 17.III., omawiając w koresp. Sauerveina (z Londynu) narady, prowadzone przez Tardieu, dochodzi do wniosku, iż stanowisko Włoch powoduje w dalszym ciągu główne trudności dla pomyślnego rozwoju prac konferencji.

Le Petit Parisien 17.III. twierdzi, iż delegacja francuska nie ma powodu zmieniać swego dotychczasowego stanowiska po to tylko, by ułatwić Anglii wyjście z trudnej sytuacji; najbardziej nawet optymistyczne perspektywy w obecnym stadium konferencji nie mogą dla Francji mieć decydującego znaczenia.

L'Echo de Paris 17.III. zamieszcza koresp. Pertinax'a, który potwierdza swoje przypuszczenie (wyrażone w art. z 16 b. m.), iż zmiana stanowiska Mac Donalda względem Francji wywołana została perspektywą układu amerykańsko-japońskiego; układ ten zresztą nie jest jeszcze rzeczą pewną, gdyż admiralica japońska wyraźnie podkreśla swe niezadowolenie z uprzywilejowania Stanów Zjedn., które zastrzegły sobie prawo wykończenia będących w budowie pancerników. Zdaniem autora Anglja została zmuszona do zajęcia stanowiska realnego, gdyż metoda straszenia Francji „trójporozumieniem” zawiodła.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Le Matin 17.III. zamieszcza wiadomość o przesileniu gabinetowym w Polsce, opatrując ją tytułem: „Prezydent Rzeczypospolitej radzi się marsz. Piłsudskiego”.

The Times 15.III. w koresp. z Warszawy, informującej o kryzysie ministerjalnym w Polsce, pisze, że trudno jest zrozumieć, co partje opozycyjne zyskały przez spowodowanie kryzysu ministerjalnego w obecnej chwili. Jest powszechnie wiadome, że obecny system rządów pozostanie, zachodzi tylko kwestja metody rządzenia. Niepowodzenie premjera Bartla w ostatnich jego usiłowaniach pojednawczych wobec Sejmu może tylko skłonić marsz. Piłsudskiego do przywrócenia władzy pułkowników, którzy zaledwie ukrywali swoje niezadowolenie z premjera Bartla. Świadomość tych możliwości wpłynąć może na opozycję w kierunku nieustępliwości, co może być powodem przedłużenia się kryzysu.

Germania 16.III. w koresp. z Warszawy pisze, że upadek rządu prof. Bartla „stawia Polskę wobec ciężkiego przesilenia”. Krok rządu, który podał się do dymisji z powodu votum nieufności dla jednego z ministrów, wywołał wrażenie we wszystkich kołach politycznych, gdyż rząd Bartla dla opozycyjnych partyj był jeszcze najznośniejszy. Dziennik uważa za dzieło grupy pułkowników to, że prof. Bartel solidaryzował się z min. Prystorem i dopuścił do otwartego zerwania z Sejmem.

Dziennik zaznacza dalej, że kryzys może trwać dosyć długo, ponieważ opozycja nie jest w stanie wyłonić rządu.

L'Oeuvre 16.III. twierdzi, iż ostatnie posunięcia na konferencji londyńskiej nie mogą spowodować zmiany w dotychczasowym stanowisku delegacji francuskiej.

The Chicago Daily Tribune 15.III. Koresp. z Londynu donosi, że Stany Zjednoczone i Anglja wywierają silny nacisk na Włochy, ażeby sprecyzowały swe żądania, odnośnie swych sił morskich i podały dokładne cyfry.

The Chicago Daily Tribune 15.III. Koresp. z Waszyngtonu donosi, iż prez. Hoover zadowolony jest z przebiegu konferencji londyńskiej i wierzy, że cel konferencji zostanie osiągnięty.

The Manchester Guardian 13.III. w koresp. z New Yorku donosi, iż Waszyngton nie komentował do tej pory negatywnego ustosunkowania się delegacji amerykańskiej na konferencji londyńskiej do sprawy przyjęcia zobowiązań politycznych, żądanych przez Francję. Istnienie przypuszczenie, że stanowisko delegacji amerykańskiej zostało gruntownie przedyskutowane zgóry pomiędzy Stimsonem i Hoover'em i odzwierciedla postawę tego ostatniego. Stanowisko to rozczarowało głęboko większość liberałów amerykańskich, którzy spodziewali się, że zgoda Ameryki na jej u-

dział w ewent. konsultacji zostanie włączona do traktatu i że w ten sposób uda się uzyskać redukcję floty francuskiej.

The Times 15.III. dowiadyuje się, że rokowania pomiędzy delegacjami amerykańską i japońską na konferencję morską doprowadziły do porozumienia, które zadawała obie strony. Warunki tego porozumienia zostały zakomunikowane rządowi waszyngtońskiemu i tokijskiemu.

The Manchester Guardian 14.III. pisze w art. wst., że Anglja i Stany Zjedn. nie mogą dłużej unikać rozwiązania problemu wolności mórz, ponieważ problem ten odrzucony powraca stale w tej lub innej formie niemal podczas każdej międzynarodowej dyskusji. Problem ten ma głęboki wpływ na stosunki anglo-amerykańskie oraz stosunek Angji do paktu Kellogga, konferencji rozbrojeniowej, Ligi Narodów i propozycji prez. Hoovera bezpieczeństwa statków aprowizacyjnych w czasie wojny. Należy przypuszczać — pisze autor — że gdyby kwestja ta została załatwiona z innymi państwami, a szczególnie z Ameryką, to prace konferencji londyńskiej poszłyby daleko gładziej. Autor podkreśla, że Anglja nie panuje obecnie całkowicie na morzu, jak to miało miejsce przed wojną, lecz musi oprzeć się na porozumieniu i przyjaźni z Ameryką, by zabezpieczyć sobie dowóz prowiantu w razie wojny. Anglja nie wierzy w możliwość wojny z Ameryką, lecz nie potrafiła wyciągnąć do tej pory żadnej praktycznej konkluzji.

Autor stwierdza, że redukcja zbrojeń morskich może być przeprowadzona tylko w atmosferze wzajemnego zaufania. Zaufanie to jest najbardziej możliwe pomiędzy Anglją i Ameryką, lecz trzeba je rozwinąć przez porozumienie pomiędzy temi dwoma krajami. Miałoby to również duży wpływ na inne państwa morskie tak w kierunku ograniczenia zbrojeń, jak i praw morskich.

The Manchester Guardian 14.III. Koresp. z Londynu pisze, że konferencja uniknęła narazie rozbicia. W stosunkach francusko - włoskich i francusko - brytyjskich prócz zmian psychologicznych nie zaszły żadne inne, co nie pozwala na zbyt optymizm. Omawiając stosunki francusko - włoskie, autor przychodzi do konkluzji, że konferencja może być uratowana przez obniżenie tonażu francuskiego, lecz Francja warunkuje to zreczeniem się Włoch dążenia do parytetu; Włochy jednak nie ustępują ze swego stanowiska.

Viitorul 15.III. uznaje stanowisko Francji, domagającej się zabezpieczenia swoich interesów i zaprzecza, jakoby ona była przeszkodą w osiągnięciu porozumienia na konferencji, gdyż także między Stanami Zjednoczonymi, Anglją i Japonją nie udało się osiągnąć porozumienia, pomimo, że konferencja trwa już kilka tygodni. W dążeniu do zapewnienia pokoju nie można żądać od państw, żeby się zrzekły rękopmi obrony; do rozbrojenia dążyć należy przez zapewnienie zagrożonym państwom bezpieczeństwa zapomocą sankcyj wobec państw, któreby naruszyły pakt Ligi Narodów lub pakt paryski.

SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA.

Le Temps 16.III. uważa, iż parlament francuski powinien w najbliższym czasie ratyfikować układy haskie i plan Younga w tym celu, by Bank Międzynarodowy mógł rozpocząć swoją działalność od 1 maja, działalność banku tego, zdaniem dziennika, ma niezmiernie duże znaczenie dla regulacji stosunków finansowych.

La Tribuna 13.III. w art. wst. w związku z rychłym otwarciem Banku Międzynarodowego przyznaje, że statut tego banku stara się utrzymać jego kompetencję ściśle w ramach finansowych a zdala od wpływów politycznych (choć jest ujęty dość ogólnikowo) ale twierdzi, że dopiero w praktyce będzie widoczne, czy da się go w tych ramach utrzymać.

SYTUACJA POLITYCZNA W Z. S. R. R.

La Dépêche 14.III. zamieszcza art. wst. pióra Guglielma Ferrero, zatytułowany: „Nowy kryzys rewolucji rosyjskiej”. Zdaniem autora czynniki kierownicze sowieckie zdały sobie sprawę z tego, iż utrzymywanie dotychczasowego stanu rzeczy odnośnie spraw religijnych oraz ustosunkowania się do „kułaków” — przekreśla rezultaty rewolucji, wobec tego rząd sowiecki po zorientowaniu się, iż postawił sobie zbyt ambitny program, raptownie zmienił kurs. Specjalne trudności wywołuje kwestja chłopska; chłopi potraktowali bowiem rewolucję jako przejście ziemi z rąk wielkich właścicieli do ich rąk, wobec czego ze zrozumiałą zaciętością przeciwstawiają się próbom kolektywizacji. I w dziedzinie przemysłu nastąpił nawrót do początkowej fazy rewolucji, spowodowany niechęcią do nowego systemu, będącego mieszaniną kapitalizmu i socjalizmu. Źródło całego ruchu tego upatruje Ferrero w dążeniu Sowietów do stworzenia nowej cywilizacji, różniącej się zasadniczo od cywilizacji zachodniej. Wszystko w Rosji ma być inne niż na Zachodzie, nietylko struktura gospodarcza, ale również obyczaje, prawa, sztuka, literatura, rodzina i moralność.

Autor kończy twierdzeniem, iż obecnie w Rosji pod pozorem rewolucji społecznej rozgrywa się walka między absolutyzmem a wolnością; walka, której zresztą Rosja nie jest jedyną areną, a która istnieje w łagodniejszej coprawda formie w wielu krajach Europy, powtarzających jakgdyby okres 1789 — 1848.

SYTUACJA POLITYCZNA WE WŁOSZECH.

La Tribuna 14.III., uzasadniając uchwalony obecnie budżet wojskowy, zaznacza, że Włochy sąsiadują od wschodu i zachodu z Francją, która wśród potęg ma największe wojsko na świecie, a jej sojuszniczka Jugosławja największe wojsko na Bałkanach; a państwa te są z sobą związane nietylko przyjaźnią, ale układem wojskowym, który podporządkowuje wojsko jugosłowiańskie francuskiemu sztabowi generalnemu.

La Tribuna 13.III. stwierdza spadek ilości bezrobotnych we Włoszech w lutym do 454 tysięcy podczas

SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA

Le Temps 13 III uważa, iż parlament francuski powinien w najbliższym czasie rozbiłować między siebie i plan Younga w tym celu by Bank Międzynarodowy mógł rozpocząć swoje działania od 1 maja, chociażby banku tego zniósł de facto, ma nie zamierzać dłużej rozstrzygać hiszpańskich spraw...

Le Tribune 13 III w art. w sprawie x ych... (faint text) ...

SYTUACJA POLITYCZNA W S. R. N.

W sprawie politycznej w S. R. N. (faint text) ...

SYTUACJA POLITYCZNA W WŁOSYCH

W sprawie politycznej w Włoszech (faint text) ...

dział w ewent. konsultacji zostanie włączony do traktatu i że w ten sposób ma się wywiązać redukcja...

The Times 13 III dowiaduje się ze rozmowy pomiędzy delegatami amerykańskimi i japońskimi...

The Manchester Guardian 13 III pisał w art. w sprawie Anglii i Stanów Zjednoczonych...

W sprawie politycznej w Włoszech (faint text) ...

W sprawie politycznej w Włoszech (faint text) ...

gdy w styczniu było ich 466 tysięcy. Ten spadek liczby bezrobotnych o 12 tysięcy uważa autor za objaw poprawy warunków gospodarczych, gdyż w r. 1929 w tym okresie bezrobocie jeszcze wzrastało, a mianowicie odnośna liczba w styczniu wynosiła 461,000, a w lutym 489,000.

ABC 13.III., omawiając postępy wojska włoskiego pod dowództwem gen. Graziani w Trypolitanii coraz bardziej na południe, w kierunku jeziora Czad, twierdzi, że jest to dążenie do skupienia w ręku Włoch wszystkich posiadłości tureckich w Afryce, a następnie do otrzymania po Niemczech Kamerunu, celem utworzenia włoskiej Afryki środkowej i osiągnięcia przejścia lądowego od morza Śródziemnego do południowego Atlantyku. Autor zaznacza, że trudno to będzie osiągnąć bez konfliktu z Francją.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI.

Dreptatea 14.III. streszcza mowę min. skarbu Madgearu, wygłoszoną na zgromadzeniu narodowo-włociańskim w Bukareszcie, w której minister podkreślił prace dokonane przez obecny rząd rumuński i zaznaczył zamierzenia na przyszłość. Rząd rozpoczął swoją pracę w chwili głodu w Besarabji a częściowo także w innych częściach kraju, i potrafił znaleźć kredyt na zaopatrzenie głodującej ludności w żywność na miliard lej. Następnie spłacił rząd 4 miliardy zadłużenia kolei. Po budżecie z r. 1928, w którym było 5 miliardów niedoboru, doprowadził rząd budżet państwowy do równowagi w ciężkim roku 1929, pomimo przesilenia w rolnictwie i w gospodarstwie. Rząd uregulował szereg spraw, które zdawały się być niemożliwe do rozwiązania, a mianowicie: równowaga budżetu, ustalenie waluty, spłata zaległych dłu-

gów, pomoc rolnictwu, przemysłowi i handlowi, obniżenie stopy kredytowej, wprowadzenie zasad sprawliwosci do administracji, oderwanie wojska od wpływów politycznych, poprawa linii komunikacyjnych. Minister zapowiedział wyjednanie wielkiej pożyczki zagranicznej dla celów odbudowy kraju.

L'Indépendance Roumaine 5.III. omawia kryzys ministerjalny w Rumunji i twierdzi, że rząd Maniu, który przyszedł do władzy przy powszechnym entuzjzmie bliskim jest końca. Jako powody upadku wpływów obecnego rządu dziennik przytacza tarcia w łonie gabinetu i intrygi uniemożliwiające normalną pracę. Dziennik przypomina, że już w roku 1928 ostrzegał społeczeństwo przed nieudolnością przywódców obecnego rządu i podkreślał, że pp. Maniu i Mihalache niezdolni są do objęcia władzy, ponieważ kierują się prywatą, a ich program demokratyczny podminowany jest względami osobistymi. „Od pierwszej chwili objęcia rządów, rozpoczęły się niesnaski i rywalizacja między dwoma odłami partji, która nigdy nie mogła stworzyć jednolitego bloku”. „Bez jedności i bez programu nacjonal - caraniści popychani osobistymi ambicjami wciągnęli państwo na niebezpieczną drogę eksperymentów. Od roku cała energja przywódców ściera się w walkach osobistych, spychając sprawy państwa na plan drugi. Dlatego rząd i jego autorytet i popularność bledną w oczach!”

Cuvantul 6.III., omawiając sytuację polityczną, zaznacza, że z powodu nieporozumień między grupą caranistyczną a nacjonalistyczną rządu, położenie rządu zostało poważnie osłabione. Jednak, podkreśla dziennik, rząd opanuje sytuację, tembardziej, że liberałowie jeszcze nie chcą objąć władzy, a natomiast awerskanie nie są przygotowani do rządzenia.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

L'Ere Nouvelle 12.III. podkreśla, iż inicjatywa dziennika tego zorganizowania spotkania pewnej ilości b. żołnierzy niemieckich pod przewodnictwem Einsteina i Painlewe'go i francuskich — spotkała się z wielkiem uznaniem poważnej części społeczeństwa francuskiego. Dziennik wyraża zadowolenie, iż nad Francją zapanował już duch pokoju.

Szwajcarska Agencja Telegr. z d. 17.III. komunikuje: Konferencja w sprawie rozejmu celnego kontynuowała dziś rano swe prace. Delegat polski Doleżał złożył oświadczenie, według którego przed utworzeniem nowego rządu nie mógłby podpisać omawianej międzynarodowej konwencji w sprawie stabilizacji traktatów handlowych.

The Chicago Daily Tribune 15.III. Korespondent z Kowna donosząc o aresztowaniu pewnej liczby wyższych oficerów litewskiej organizacji (home guard organization), pisze, że aresztowanie to wywołało tutaj sensację, tembardziej że władze rządowe dają do zrozumienia, iż wykryły poważną polską organizację szpiegowską. Istnieją jednak dane, wskazujące na

prowokację politycznej policji litewskiej oraz na nacjonalistów, którzy dążą do podtrzymania stanu nieoficjalnej wojny z Polską z powodu Wilna; aresztowania miały bowiem miejsce właśnie przed rozpoczęciem dyskusji nad sprawą Wilna w Lidze Narodów. Władze litewskie zachowują się bardzo tajemniczo wobec aresztowanych.

Prawda 11.III. podaje, iż „międzynarodowy komitet związku przyjaciół ZSRR” w Berlinie ogłosił odezwę do proletariatu Polski, Rumunji, Łotwy, Litwy, Estonji i Finlandji, nawołując go do obrony ZSRR przed niebezpieczeństwem faszystowskim.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Izwestja 7.III. Wielkie demonstracje w Polsce.

Prawda 8.III. Od rana do późnego wieczora wiece i demonstracje w Warszawie. (O wystąpieniach komunistycznych w dniu 6.III).

Prawda 9.III. Wyprzedaż Polski imperjalistom zagranicznym. (O rokowaniach rządu polskiego ze szwedzkim koncernem zapańczanym).

Izwestja 9.III. Rosnąca bezczelność. (O stosunkach między Anglią a ZSRR).

by w styczniu było ich 400 tysięcy. Te
by liczących o 12 tysięcy uważa autor za
poglądy warunków gospodarczych, gdyż w r. 1939
w tym okresie bezrobocie jeszcze wzrosło, a mia-
wówczas obrosła liczbą w styczniu wynosiła 401,000
w lutym 489,000.

ABC 1938. Omawiając postępy wojny włosko-
do pod dowództwem gen. Gera w Trypoliści co-
tak parady na polnie, w kierunku jeziora Gad,
wzrost, że jest to dążenie do skąd enly roku Wsch
wzrostach postąpił turkisk w Afryce, a nastę-
nie do odcypania po Niemczech, Niemcom, celam
niwarcenia włoskiej Afryki stobowej i osiągnięcia
półkolejowego od morza Śródziemnego do por-
taliwojo Afryki. Autor zaznacza, że trudno to be-
dnie osiągnąć bez koalicji z Francją.

ABC 1938. Omawiając sytuację polityczną
w Europie, autor wskazuje na niebezpieczeństwo
rozprzeczania się między grupami
politycznymi, które nie są jeszcze do końca
zjednoczone. Wskazuje na konieczność
wzajemnego zrozumienia i współpracy
między różnymi siłami politycznymi
w celu osiągnięcia pokoju i stabilności
w Europie.

WYKAZ PRAC

Wydawnictwo Instytutu Wschodniego
w Warszawie, 1938. 100 stron. Cena
1,000 zł. W tym wydaniu
zawieszono prace z zakresu
historii, geografii i ekonomii
Wschodu. Zawiera to prace
autorstwa polskich i zagranicznych
badaczy.

Praca ta jest poświęcona
analizie sytuacji politycznej
w Europie Środkowej i
Wschodniej. Autor omawia
procesy zjednoczenia i
rozprzeczania się sił
politycznych w tym regionie.

WYKAZ PRAC

Praca ta jest poświęcona
analizie sytuacji politycznej
w Europie Środkowej i
Wschodniej. Autor omawia
procesy zjednoczenia i
rozprzeczania się sił
politycznych w tym regionie.

by w styczniu było ich 400 tysięcy. Te
by liczących o 12 tysięcy uważa autor za
poglądy warunków gospodarczych, gdyż w r. 1939
w tym okresie bezrobocie jeszcze wzrosło, a mia-
wówczas obrosła liczbą w styczniu wynosiła 401,000
w lutym 489,000.

ABC 1938. Omawiając postępy wojny włosko-
do pod dowództwem gen. Gera w Trypoliści co-
tak parady na polnie, w kierunku jeziora Gad,
wzrost, że jest to dążenie do skąd enly roku Wsch
wzrostach postąpił turkisk w Afryce, a nastę-
nie do odcypania po Niemczech, Niemcom, celam
niwarcenia włoskiej Afryki stobowej i osiągnięcia
półkolejowego od morza Śródziemnego do por-
taliwojo Afryki. Autor zaznacza, że trudno to be-
dnie osiągnąć bez koalicji z Francją.

WYKAZ PRAC

Wydawnictwo Instytutu Wschodniego
w Warszawie, 1938. 100 stron. Cena
1,000 zł. W tym wydaniu
zawieszono prace z zakresu
historii, geografii i ekonomii
Wschodu. Zawiera to prace
autorstwa polskich i zagranicznych
badaczy.

WYKAZ PRAC

Praca ta jest poświęcona
analizie sytuacji politycznej
w Europie Środkowej i
Wschodniej. Autor omawia
procesy zjednoczenia i
rozprzeczania się sił
politycznych w tym regionie.

Praca ta jest poświęcona
analizie sytuacji politycznej
w Europie Środkowej i
Wschodniej. Autor omawia
procesy zjednoczenia i
rozprzeczania się sił
politycznych w tym regionie.

Praca ta jest poświęcona
analizie sytuacji politycznej
w Europie Środkowej i
Wschodniej. Autor omawia
procesy zjednoczenia i
rozprzeczania się sił
politycznych w tym regionie.